

# Дослідження ефективності рослинно-мінерального комплексу Ротапрост при лікуванні хворих на хронічний простатит

Є.А. Литвинець, В.Є. Литвинець-Кондрат, А. Кабіру  
ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Незважаючи на більш ніж вікову історію вивчення простатиту, удосконалення методів його діагностики і лікування, це захворювання залишається центральною медико-соціальною проблемою. Простатит посідає друге місце у структурі урологічної захворюваності, його виявляють у 40,0% чоловіків сексуально активного віку. Простатит спричинює функціональні розлади і структурні зміни у репродуктивній системі, негативно впливає на психоемоційний стан чоловіків, значно знижуючи якість їх життя.

**Мета дослідження:** вивчити ефективність та безпечність використання рослинно-мінерального комплексу Ротапрост при лікуванні хворих на хронічний абактеріальний простатит. **Матеріали та методи.** Розглянуто аспекти етіопатогенезу хронічного простатиту та проведено аналіз лікування 60 хворих з даною патологією. Пацієнти були розподілені на дві групи. Хворі I групи отримували стандартну терапію протягом 1 міс, пацієнти II групи на тлі стандартної терапії отримували фітопрепарат Ротапрост по 1 капсулі два рази на добу протягом 30 днів. **Результати.** Аналіз результатів лікування свідчить, що застосування препарату Ротапрост дозволяє досягти стійкого клінічного ефекту у хворих на хронічний абактеріальний простатит у порівнянні з пацієнтами I групи.

**Заключення.** Призначення рослинно-мінерального комплексу Ротапросту по 1 капсулі два рази на добу протягом 1 міс на тлі комплексної терапії хворих на хронічний абактеріальний простатит покращує стан пацієнта та якість його життя.

**Ключові слова:** хронічний абактеріальний простатит, Ротапрост, лікування.

Хронічний простатит (ХП) – одне з найбільш поширених захворювань сечостатевої сфери у чоловіків. Згідно з даними більшості урологів, ХП діагностують у 9–45% чоловіків [1, 2, 4–6, 9]. Незважаючи на вікову історію вивчення різних сторін простатиту, удосконалення методів його діагностики і лікування, це захворювання залишається центральною медико-соціальною проблемою. Простатит посідає друге місце у структурі урологічної захворюваності, уражає до 40,0% чоловіків сексуально активного віку, спричинює функціональні розлади і структурні зміни у репродуктивній системі, негативно впливає на психоемоційний стан чоловіків, значно знижує якість життя (ЯЖ) [7, 10, 11].

На сьогодні вважають, що лише 5–10% випадків ХП мають бактеріальну природу, приблизно 60–65% – це абактеріальні простатити і 30–35% – простатодинія [2, 9, 11]. Згідно із запропонованою теорією G. Battalias (2000), простатит є наслідком порушення пасажу сечі – у деяких випадках ситуація посилюється приєднанням мікроорганізмів. При ХП, так само, як і при простатодинії, більш зумовлений уретральною гіпертонією. Уретральна чутливість, як і біль або відчуття дискомфорту, є відображенням цієї гіпертонії. Високий максимальний уретральний тиск спричинений підвищенням адренергічної стимуляції, яка у свою чергу зумовлена місцевими або загальними факторами. Усе це приводить до рефлюксу уретрального

вмісту у периферійну зону передміхурової залози (ПЗ) і до хронічного абактеріального або у випадку приєднання інфекційних факторів, бактеріального простатиту [2, 9–11].

Лікування ХП залежить від ступеня вираженості захворювання, його тривалості, приєднання порушень статевих функцій. Проте ефективність лікування низька. Відновити функцію ПЗ надто важко. У пацієнтів молодого віку через це захворювання розвивається еректильна дисфункція, порушується репродуктивна функція [5, 8]. Усе це виправдовує пошук нових методів лікування даного захворювання.

Негативною стороною більшості фармакологічних препаратів є їхня нефротоксичність, здатність алергізувати та сенсибілізувати організм, особливо у разі тривалого використання. Беручи до уваги наведені вище міркування, зрозуміла увага вчених до фітотерапії для лікування хворих на ХП.

Переваги фітотерапії для лікування даної патології:

- фітопрепарати володіють вираженою терапевтичною активністю і при цьому значно меншим спектром побічних ефектів;
- широкий діапазон терапевтичної дії і незначна токсичність дозволяють довготривало застосовувати фітопрепарати без ризику серйозних ускладнень (гепатотоксичних, нефротоксичних, звикання тощо);
- фармакодинаміка фітопрепаратів більш багата, що дозволяє впливати на декілька патологічних ланцюгів (антисептична, протизапальна, знеболювальна, спазмолітична, діуретична та інші);
- значно більший асортимент фітопрепаратів дозволяє індивідуалізувати терапію, провести адекватну заміну;
- дія фітокомпозицій більш натуральна, «м'яка». Завдяки наявності біологічно активних речовин: рослинних олій, вітамінів, антиоксидантів та ін. спостерігається модулювальний вплив цих препаратів на імунітет, обмін речовин [5, 6, 8].

**Мета дослідження:** вивчення ефективності та безпечності застосування рослинно-мінерального комплексу Ротапрост («Ротафарм Лімітед», Велика Британія) для лікування хворих на хронічний абактеріальний простатит.

## МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

На лікуванні та під спостереженням перебували 60 хворих на хронічний абактеріальний простатит (категорія IIIA). Середній вік пацієнтів склав  $30,4 \pm 2,8$  року (від 19 до 46 років), тривалість захворювання – від 8 міс до 5 років (у середньому  $3,1 \pm 1,2$  року).

Діагноз верифікували на підставі пальцевого дослідження ПЗ, простатиту в анамнезі, лабораторних досліджень:

- а) аналіз секрету ПЗ;
- б) дослідження виділені із сечівника на специфічну та неспецифічну флору;
- в) мікробіологічне дослідження секрету та ультрасонографії ПЗ.

Також проводили анкетування у разі звернення та в процесі лікування за модифікованою міжнародною системою оцінки симптомів при захворюваннях ПЗ.

Групи були співставні за діагнозом та віком.

У матеріалах 2-ї (1993) та 3-ї (1996) Міжнародних нарад з питань доброякісної гіперплазії передміхурової залози (ДГПЗ) була опублікована і рекомендована в якості офіційного інструмента для оцінювання пацієнтів із симптомами ДГПЗ – Міжнародна система оцінювання симптомів при захворюваннях ПЗ (International Prostate Symptom Score–IPSS) [3, 9]. Nickel J.C. і Sorensen R. (1996) запропонували для суб'єктивного оцінювання стану хворого на ХП модифікацію міжнародної системи IPSS.

У даному дослідженні була проведена сумарна кількісна характеристика симптоматики ХП, яка дещо не співпадає з такою при ДГПЗ, але адаптація її змісту до простатиту, на наш погляд та думку інших авторів [1], достатньо вдала. Тест зручний для кількісного оцінювання суб'єктивних проявів хвороби, що дозволяє оцінити ефективність проведеного лікування.

Якість життя або відчуття повноти життя – один із існуючих суб'єктивних критеріїв вираженості тривалих патологічних процесів, який нещодавно увійшов у практику, – дозволяє оцінити актуальність і значущість для пацієнта існуючого у нього хронічного запалення ПЗ.

Хворі були розподілені на дві групи. У I групу увійшли 30 пацієнтів, які отримували стандартну терапію протягом 1 міс, II група (30 хворих) одержувала стандартну терапію разом з рослинно-мінеральним комплексом Ротапрост фірми «Ротафарм Лімітед» по 1 капсулі 2 рази на добу протягом 30 днів.

Одна капсула Ротапросту містить активні інгредієнти:

- сухий екстракт насіння гарбуза – 200 мг (з наявністю жирних кислот понад 30%);
- сухий екстракт кореня кропиви дводомної – 150 мг;
- сухий екстракт плодів пальми повзучої – 80 мг;
- цинк (у формі цинку піколінату) – 0,105 мг;
- селен (у формі натрію селеніту) – 22,5 мкг.

Екстракт насіння гарбуза має високий вміст токоферолів ( $\alpha$ -,  $\beta$ -,  $\gamma$ - і  $\delta$ -) і каротиноїдів, жирних кислот та їхніх похідних, що мають виражені антиоксидантні властивості, пригнічують процеси перекисного окиснення ліпідів у біологічних мембранах.

Екстракт кореня кропиви дводомної містить флавоноїди, хлорофіл, каротиноїди, танін.

Екстракт плодів пальми повзучої (*Serenoa repens*) містить фітостероли, каротин, жирні кислоти, танін.

Екстракти кореня кропиви дводомної та плодів пальми повзучої (*Serenoa repens*) діють на ферменти, які відіграють важливу роль у метаболізмі андрогенів у ПЗ. Екстракт плодів пальми повзучої пригнічує ферменти  $5\alpha$ -редуктази та ароматази, екстракт кропиви – тільки ароматази.  $5\alpha$ -редуктаза каталізує перетворення тестостерону у дигідротестостерон, ароматаза каталізує метаболізацію тестостерону у  $17\beta$ -естрадіол. Екстракти плодів пальми повзучої і кропиви дводомної також мають протизапальні та протинабрякові властивості. Протя-

гом перших тижнів споживання зменшується проникність капілярів і судинний стаз, набряк і запальні процеси у ПЗ, усувається компресія шийки сечового міхура і сечовивідного каналу, у результаті чого покращуються показники уродинаміки – збільшується струмінь сечі та зникають симптоми, пов'язані з порушенням сечовипускання.

Цинк забезпечує стабілізацію клітинних мембран, впливає на процеси регенерації, має імуномодуляторні властивості на Т-клітинну ланку імунітету, підвищує фактори неспецифічного імунного захисту. Він пригнічує активність ферменту, який контролює відновлення тестостерону до дигідротестостерону й підтримує достатній рівень статевого гормону.

Селен має антиоксидантні властивості, знижує вплив на організм зовнішніх негативних факторів, здатних посилювати утворення вільних радикалів.

Саме тому Ротапрост рекомендований з метою покращення сечовидільної функції у чоловіків, у тому числі при ДГПЗ, сприяє поліпшенню функції ПЗ і сечовиділення у чоловіків, зменшенню розладів сечовиділення, об'єму ПЗ та залишкової сечі при простатиті та ДГПЗ, зменшенню проявів набряку та спазму в органах малого таза, покращенню ЯЖ та репродуктивної функції у чоловіків.

### РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У результаті даного дослідження було отримано позитивний ефект лікування хворих на хронічний абактеріальний простатит. Контрольне обстеження, проведене після завершення запропонованого нами курсу терапії, підтвердило зникнення запального процесу у ПЗ (таблиця). Так, кількість лейкоцитів у секреті ПЗ у пацієнтів I групи знизилась з 75,4 до 16,8, а в пацієнтів II групи, які вживали препарат Ротапрост, з 76,2 до 6,2; відзначено підвищення кількості лецитинових зерен. У сечі та секреті ПЗ росту мікрофлори не виявлено.

Пацієнти також визначали значне зменшення суб'єктивних проявів, часто з повним зникненням болювого синдрому, а також суттєве поліпшення загального стану і копулятивної функції. Ці показники були кращими у хворих II групи, ніж у пацієнтів I групи. Також у хворих II групи статистично достовірно покращились показники ЯЖ та достовірно зменшилися бали за шкалою IPSS. Так, при анкетуванні у пацієнтів I групи сумарний бал за шкалою IPSS до лікування становив  $30,1 \pm 1,28$  бала; індекс оцінки ЯЖ  $L=4,5 \pm 0,05$  бала; оцінка загального стану за сумою балів  $(S+L)=34,6 \pm 1,26$ . Після 15 днів лікування: IPSS= $20,6 \pm 0,48$ ;  $L=4,0 \pm 0,05$  і  $(S+L)=24,6 \pm 0,64$ . Через 30 днів після лікування: IPSS= $10,2 \pm 0,05$ ;  $L=3,1 \pm 0,005$  і  $(S+L)=13,3 \pm 0,28$ .

У пацієнтів II групи, які разом з комплексною терапією одержували рослинно-мінеральний комплекс Ротапрост, сумарний бал за шкалою IPSS до лікування становив  $29,8 \pm 1,24$ ; індекс оцінки ЯЖ життя  $L=4,4 \pm 0,05$  і оцінка загального стану

Результати оцінювання симптомів у процесі лікування

Група, показник	До початку лікування	Через 15 днів лікування	Через 30 днів лікування
<i>I група</i>			
IPSS	$30,1 \pm 1,28$	$20,6 \pm 0,48^*$	$10,2 \pm 0,5^{**}$
L	$4,5 \pm 0,05$	$4,0 \pm 0,05$	$3,1 \pm 0,05^*$
S+L	$34,6 \pm 1,26$	$24,6 \pm 0,64^*$	$13,3 \pm 0,28^{**}$
Кількість лейкоцитів у секреті ПЗ	$75,4 \pm 4,6$	$32,8 \pm 3,8^*$	$16,8 \pm 2,6^{**}$
<i>II група</i>			
IPSS	$29,8 \pm 1,24$	$12,2 \pm 0,28^*$	$2,5 \pm 0,05^{**}$
L	$4,4 \pm 0,05$	$3,0 \pm 0,05$	$1,4 \pm 0,05^*$
S+L	$34,2 \pm 1,34$	$15,2 \pm 0,24^*$	$3,9 \pm 0,05^{**}$
Кількість лейкоцитів у секреті ПЗ	$76,2 \pm 5,4$	$15,4 \pm 2,8^*$	$6,2 \pm 2,2^{**}$

Примітка: \* –  $p < 0,05$ ; \*\* –  $p < 0,01$ .

за сумою балів (S+L)=33,2±0,26. Після 15 днів лікування: IPSS=11,8±0,1; L=3,0±0,05 і (S+L)=15,2±0,24. Через 30 днів лікування: IPSS= 2,5±0,05; L=1,4±0,05 і (S+L)=3,9±0,05.

Побічної дії при застосуванні Ротапросту нами не виявлено.

### ВИСНОВКИ

При хронічних запальних процесах у передміхуровій залозі (ПЗ) Ротапрост здійснює протизапальну дію, зменшує проникність судин і набряк тканини ПЗ, що поліпшує її стан та функції. Діючі речовини препарату здійснюють вплив на ферментні системи метаболізму андрогенів, мають імуномодельовальну та антиоксидантну дію.

### Исследование эффективности растительно-минерального комплекса Ротапрост при лечении больных хроническим простатитом

**Е.А. Литвинец, В.Е. Литвинец-Кондрат, А. Кабиру**

Несмотря на более чем вековую историю изучения разных сторон простатита, усовершенствования методов его диагностики и лечения, это заболевание остается центральной медико-социальной проблемой. Простатит занимает 2-е место в структуре урологической заболеваемости, его выявляют у 40,0% мужчин сексуально активного возраста. Простатит приводит к функциональным расстройствам и структурным изменениям в репродуктивной системе, отрицательно действуя на психоэмоциональное состояние мужчин, значительно снижая качество их жизни.

**Цель исследования:** изучение эффективности и безопасности применения растительно-минерального комплекса Ротапрост при лечении больных хроническим абактериальным простатитом.

**Материалы и методы.** Рассмотрены аспекты этиопатогенеза хронического простатита, приведены результаты лечения 60 больных с данной патологией. Пациенты были разделены на две группы. Больные I группы получали стандартную терапию, пациенты II группы вместе со стандартной терапией получали фитопрепарат Ротапрост по 1 капсуле 2 раза в сутки курсом 30 дней.

**Результаты.** Анализ результатов лечения показал, что применение препарата Ротапрост позволяет достичь стойкого клинического эффекта у больных хроническим абактериальным простатитом по сравнению с пациентами I группы.

**Заключение.** Назначение Ротапроста по 1 капсуле два раза в сутки в течение 1 мес на фоне стандартной терапии больных хроническим абактериальным простатитом улучшает состояние пациента и качество его жизни.

**Ключевые слова:** хронический абактериальный простатит, Ротапрост, лечение.

За результатами дослідження, призначення Ротапросту у комплексі лікування пацієнтів з хронічним абактеріальним простатитом патогенетично обґрунтовано. Схема терапії, що включає Ротапрост, дозволяє досягти позитивної динаміки клінічної симптоматики і стійкого клінічного ефекту у більш короткі терміни та з кращими показниками, ніж при стандартному лікуванні. Крім того, оцінювання пацієнтами покращення свого стану на тлі лікування з Ротапростом має більш виражені показники.

Отже, отримані дані свідчать про доцільність включення рослинно-мінерального комплексу Ротапрост у комплексну терапію хворих на хронічний абактеріальний простатит.

### Study of the efficacy of plant and mineral complex Rotaprost in the treatment of patients with chronic prostatitis

**Ye.A. Lytvynets, V.Ye. Lytvynets-Kondrat, A. Kabiru**

Prostatitis is medical and social problems. Prostatitis have 2nd place in the structure of urological morbidity. More than 40.0 % of men sexually active age have different functional disorders and structural changes in the reproductive system. So prostatitis' decrease quality of life and negatively acting on the psycho-emotional status of men.

**The objective:** to study the efficacy and safety of application of plant-mineral complex Rotaprost in the treatment of patients with chronic abacterial prostatitis.

**Patients and methods.** We studied of etiopathogenesis aspects of treatment of chronic prostatitis by 60 patients with this pathology. The patients were divided into two groups. Group 1 received standart therapy, Group 2 + drug Rotaprost 1 capsule 2 times a day 1 month.

**Results.** Analysis of results of treatment chronic abacterial prostatitis showed the best results of treatment in Group 2 (Rotaprost + standart treatment) in comparison with the 1st group. The clinical effect in Group 2 was stable.

**Conclusions.** Rotaprost 1 capsule two times a day for 1 month is pathogenetically grounded treatment of chronic abacterial prostatitis. The positive results of the therapy and achieve a stable clinical effect supported of them. According to clinical study dates, we can recommend to include plant-mineral complex Rotaprost in therapy of patients with chronic abacterial prostatitis.

**Key words:** chronic abacterial prostatitis, Rotaprost, treatment.

### Сведения об авторах

**Литвинец Евгений Антонович** – Ивано-Франковский национальный медицинский университет, 76018, г. Ивано-Франковск, ул. Галицкая, 2; тел.: (0342) 52-59-80

**Литвинец Владислава Евгеньевна** – Ивано-Франковский национальный медицинский университет, 76018, г. Ивано-Франковск, ул. Галицкая, 2; тел.: (0342) 52-59-80

**Кабіру Ахмат** – Ивано-Франковский национальный медицинский университет, 76018, г. Ивано-Франковск, ул. Галицкая, 2; тел.: (0342) 52-59-80

### СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Арнольди Э.К. Хронический простатит / Э.К. Арнольди. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1999. – 320 с.
2. Chronic prostatitis/chronic pelvic pain syndrome recurrence after initial effective phytotherapeutic treatment / A. Reissig, J. Pointner, S. Obwexer [et al.] // Eur. Urol. – 2005. – V. 4. – P. 97.
3. Cockett A.T.K., Khoury S., Aso Y. et al. The 3rd International Consultation on Benign Prostatic Hyperplasia (BPH). Proceedings / Cockett A.T.K.,

- Khoury S., Aso Y. et al. – 1996. – 651 p.
4. Горпинченко И.И. Применение препарата Апипрост в лечении пациентов с хроническим бактериальным простатитом / И.И. Горпинченко, К.Р. Нуриманов // Здоровье мужчины. – 2009. – № 2. – С. 83–84.
5. Горпинченко И.И. Сучасні підходи та шляхи оптимізації лікування хворих на хронічний простатит / І.І. Горпинченко, Є.А. Литвинець // Здоровье муж-

- чины. – 2007. – № 3. – С. 48–56.
6. Литвинець Є.А. Можливості фітотерапії в лікуванні хворих на хронічний простатит / Є.А. Литвинець // Здоровье мужчины. – 2008. – № 3. – С. 188–193.
7. Литвинець Є.А. Хронічний абактеріальний простатит: застосування тамсулозину та фітотерапії у лікуванні / Є.А. Литвинець // Здоровье мужчины. – 2006. – № 2. – С. 18–19.
8. Литвинець Є.А., Зеляк М.В., Томусьяк Т.Л. Хронічний простатит: фітотерапія

- у комплексному лікуванні / Є.А. Литвинець, М.В. Зеляк, Т.Л. Томусьяк // Урологія. – 2001. – № 4. – С. 42–43.
9. Nickel J.C. Rational management of non-bacterial prostatitis and prostatodinia / J.C. Nickel // Current Opinion in Urology. – 1996. – P. 53–58.
10. Простатит / Под ред. П.А. Щеплева. – М.: ИД Медпрактика-М, 2005. – 224 с.
11. Ткачук В.Н. Хронический простатит / Ткачук В.Н., Горбачев А.Г., Агулянский Л.И. – Л.: Медицина, 1989. – 208 с.

Статья поступила в редакцию 21.03.17